

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., v právní věci

žalobkyně: H. A. R. A.
e. č., st. přísl.
bytem

zastoupena JUDr. Petr Navrátil, advokát
sídlem AK Brno, Joštova 4, 602 00
proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR
odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 10. 2018, č.j. OAM-297/ZA-ZA11-K10-2018

t a k t o:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 10. 2018, č.j. OAM-297/ZA-ZA11-K10-2018 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku **8228 Kč**, a to ve lhůtě do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozsudku k rukám jejího zástupce JUDr. Petra Navrátila, advokáta se sídlem Joštova 4, Brno.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou žalobkyně napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 10. 2018, č.j. OAM-297/ZA-ZA11-K10-2018 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť se žalobkyně nedostavila k pohovoru k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

II. Napadené rozhodnutí

2. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobkyně podala dne 4. 4. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany na území ČR. Žalovaný ji vyzval, aby se dne 8. 10. 2018 dostavil k pohovoru k této žádosti. Výzva k pohovoru byla žalobci doručena náhradním způsobem podle § 24 odst. 3 zákona o azylu uložením na příslušné provozovně držitele poštovní licence, a to ode dne 24. 9. 2018 do dne 4. 10. 2018, aniž by byla vyzvednuta.
3. Dne 8. 10. 2018 se pak žalobkyně k pohovoru ve věci její žádosti o udělení mezinárodní ochrany nedostavila. Vzhledem k tomu bylo správní řízení v této věci zastaveno ve smyslu ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu.

III. Žaloba

4. V žalobě žalobkyně nejprve namítla, že o uložení zásilky informována nebyla, buďto tedy ke vhozu oznámení o uložení zásilky nedošlo vůbec, nebo nebyla výzva doručována na adresu jejího hlášeného pobytu na adrese, Žalobkyně tedy namítá nesprávnost procesu doručování výzvy k účasti na pohovoru dne 08.10.2018. Žalobkyně si je vědoma svých povinností a na doručování zásilek je obezřetná, žalobou napadené rozhodnutí jí bylo doručeno řádně a také si je řádně převzala.
5. Především však žalobkyně namítá, že v daném případě nejsou splněny podmínky pro zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany, neboť ze strany žalovaného nebyly dodrženy zákonem stanovené lhůty pro konání pohovoru ode dne doručení výzvy, i kdyby žalobkyně připustila zákonnost jejího doručení náhradním způsobem dle ust. § 24 odst. 3 zákona o azylu.
6. V daném případě, jak uvádí žalovaný, započal běh úložní doby dne 24. 9. 2018 a skončil uplynutím 10 denní lhůty dne 4. 10. 2018. K tomuto dni, tj. 4. 10. 2018 se výzva k účasti na pohovoru považuje za doručitou. Datum 4. 10. 2018 však připadalo na čtvrtek, přičemž pohovor pak byl stanoven na den 8. 10. 2018, tj. pondělí. Z uvedených skutečností je zjevné, že za situace, kdy byla výzva k pohovoru doručena žalobkyni náhradním způsobem ve čtvrtek 4. 10. 2018 a termín pohovoru byl stanoven na pondělí 8. 10. 2018, nebyly splněny zákonné podmínky doručení písemného předvolání k pohovoru nejméně dva pracovní dny před termínem jeho konání, neboť mezi dnem doručení předvolání a dnem konání pohovoru byl toliko pátek 5.10.2018, tj. 1 pracovní den.

7. Rozhodnutí o zastavení řízení je proto nezákonné, neboť nebyly splněny zákonné lhůty pro konání pohovoru a žalobkyně nemůže být sankcionována zastavením řízení o udělení mezinárodní ochrany za to, že se k takovému pohovoru nedostavila.
8. Žalobkyně je mladou osamělou ženou přicházející z Iráku, tj. z oblasti mimořádně vysokého bezpečnostního rizika a je tak z hlediska typologie subjektu mezinárodní ochrany zranitelnou osobou. V daném případě je tak postup žalovaného vůči její osobě nepřiměřeně tvrdý, správní orgán se ani nepokusil zjistit, jaké důvody žalobkyni bránily se pohovoru zúčastnit, když bez dalšího a obratem vydal usnesení o zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany.
9. Společně s podanou žalobou žalobkyně požádala o přiznání odkladného účinku žalobě.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Ve svém vyjádření žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
11. Konkrétně uvedl, že tato písemnost byla uložena na příslušné provozovně držitele poštovní licence, a to ode dne 24. 9. 2018 do dne 4. 10. 2018, aniž by byla ze strany žalobkyně vyzvednuta. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je evidentní, že žalovaný správní orgán postupoval v souladu se zákonem, pokud pracovníci České pošty s.p. nepostupovali v dané věci správným způsobem, není možné tento postup dávat k tíži žalovanému. Žalobkyně správnímu orgánu ani nedoložila, že by pracovníci pošty v jejím případě postupovali nesprávným způsobem. Jelikož žalobkyně měla možnost si poštovní zásilku v úložné desetidenní době kdykoli v provozních hodinách vyzvednout u držitele poštovní licence, zůstávají zachovány i nejméně dva pracovní dny před konáním pohovoru.
12. Dle názoru žalovaného, žalobkyně nebyla v průběhu správního řízení zkrácena na svých právech, přičemž námitky právního zástupce uvedené v žalobě nemají dle přesvědčení žalovaného opodstatnění. Žalovaný v tomto směru odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Konečně souhlasíme s projednáním věci bez nařízení soudního jednání. Důvodem k zastavení řízení byla skutečnost, že se žalobkyně nedostavil k pohovoru, ačkoliv mu žalovaný poslal předvolání na místo hlášeného pobytu.

V. Posouzení věci krajským soudem

13. Krajský soud vyhověl návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě usnesením ze dne 29. 11. 2018, č.j. 33 Az 27/2018-14.
14. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci nařízení ústního jednání nepožadovali a navíc byly naplněny

podmínky pro rozhodování soudu bez nařízení jednání ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s.ř. s.) a vzhledem k jeho povaze podle skutkového a právního stavu rozhodného k datu vydání napadeného rozhodnutí.
16. Žaloba je důvodná.
17. Krajský soud při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového stavu zjištěného ze správního spisu, který nebylo třeba nijak dále doplňovat dokazováním.
18. Správní spis obsahuje především žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 8. 8. 2012, která byla odůvodněna tím, že žalobkyně byla do ČR dne 4. 4. 2018 předána podle nařízení Dublin III ze SRN, neboť disponovala českým vízem. V SRN žalobkyně pobývala od dubna 2017 se svým manželem, s nímž se však rozešla a chce se s ním rozvést. Nechce žít s manželem a ni se vrátit domů do Iráku, neboť by ji otec prodal dalšímu muži. Má strach, aby ji nepronásledovala její rodina či rodina jejího manžela. Proto podala v SRN žádost o udělení mezinárodní ochrany. V řízení o její žádosti žalovaný provedl dne 12. 4. 2018 pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Poté požádala žalobkyně o povolení k opuštění pobytového střediska nejprve na adresu,, posléze pak na adresu, Žalovaný následně požádal v září 2018 o provedení pobytové kontroly na této adrese, přičemž ze sdělení Policie ČR ze dne 21. 9. 2018 vyplývá, že žalobkyně se na udané adrese nezdržuje. Následně žalovaný na tuto adresu zaslal předvolání k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany s datem konání 8. 10. 2018 v 9:00 hod. Podle obálky založené ve spisu se písemnost vrátila zpět žalovanému poté, co byla uložena na provozovně České pošty až do dne 4. 10. 2018 s tím, že výzva o uložení zásilky byla zanechána výzva k převzetí písemnosti dne 24. 9. 2018. Následně žalovaný ihned vydal napadené rozhodnutí, k jehož převzetí zaslal žalobkyni předvolání opět na adresu hlášeného pobytu, které si žalobkyně převzala dne 10. 10. 2018 (v den zanechání výzvy k vyzvednutí písemnosti).
19. Krajský soud vyhodnotil skutečnosti zjištěné ze správního spisu ve světle právní úpravy platné a účinné k datu vydání napadeného rozhodnutí.
20. Podle ustanovení § 23 odst. 4 zákona o azylu platí, že „Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se dostavit k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, a to na písemné předvolání doručené žadateli o udělení mezinárodní ochrany nejméně 2 pracovní dny před konáním pohovoru. Nedostaví-li se žadatel o udělení mezinárodní ochrany k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, **pořídí se o této skutečnosti záznam.**“
21. Podle ustanovení § 24 odst. 1 zákona o azylu platí, že „Písemnosti se doručují účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany do vlastních rukou **pouze do místa jeho hlášeného pobytu** nebo žadateli o udělení mezinárodní ochrany za podmínek uvedených v odstavci 2 na **adresu pro doručování**, nedoručuje-li ministerstvo na místě nebo prostřednictvím datové schránky.“

22. Podle ustanovení § 24 odst. 3 zákona o azylu platí, že „*Pokud nebyl účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany v místě doručení zastížen, doručovatel písemnost uloží v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo v azylovém zařízení, kde je účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany hlášen k pobytu, a účastníka řízení ve věci mezinárodní ochrany o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost uložena, poslední den této lhůty je dnem doručení.*“
23. K významu a smyslu citované právní úpravy krajský soud považuje za vhodné uvést následující. Samotné aplikované ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu prodělalo určitý vývoj v důsledku provedených novelizací. Ve znění účinném do 20. 12. 2007 ještě platilo, že řízení se zastaví, pokud se žadatel o udělení mezinárodní ochrany se bez závažného důvodu opakovaně nedostavuje k pohovoru (§ 23 odst. 2) nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí a na základě dosud zjištěných skutečností nelze rozhodnout. K tomuto znění se vztahuje většina relevantní judikatury správních soudů, která akcentovala důležitost opakovaného nedostavení se k pohovoru či poskytnutí informací, resp. také k posouzení existence závažných důvodů na straně žadatele o mezinárodní ochranu (viz k tomu ze dne 13. 1. 2005, čj. 4 Azs 161/2004-58, dále rozsudek ze dne 18. 11. 2004, čj. 1 Azs 46/2004-71 či rozsudek ze dne 17. 2. 2004, čj. 2 Azs 54/2003 57).
24. V důsledku novelizace zákonem č. 379/2007 Sb. se znění zákona ode dne 21. 12. 2007 změnilo tak, že předmětný důvod pro zastavení řízení je naplněn tehdy, pokud se „*žadatel o udělení mezinárodní ochrany se bez závažného důvodu nedostavil k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.* Podle důvodové zprávy k této novele bylo cílem této úpravy motivovat žadatele k tomu, aby se dostavovali k pohovoru: „*Povinností žadatele o udělení mezinárodní ochrany je dostavit se k pohovoru. Případná tvrdost postihu (zastavení řízení) je ošetřena formulací „bez vážného důvodu*“.
25. Aktuální platné a účinné znění předmětného ustanovení, které také bylo v předmětné věci aplikováno a které je výsledkem novelizace provedené zákonem č. 314/2015 Sb. s účinky ode dne 17. 12. 2015, zní následovně: „*Řízení se zastaví, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany se bez závažného důvodu nedostavil k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.*“
26. Tuto právní úpravu vyložil z hlediska jejího smyslu a účelu také Nejvyšší správní soud kupř. v rozsudku ze dne 14. 6. 2018, čj. 6 Azs 45/2018 – 32, kde mj. uvedl, že „*Ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu vyžaduje, aby se jednalo o nedostavení se k pohovoru bez závažného důvodu. Smyslem ustanovení je umožnit zastavení řízení v případech, kdy je zřejmé, že žadatel se správním orgánem nechce spolupracovat, a bez této spolupráce není možné ve věci rozhodnout.*“

27. Krajský soud po posouzení věci uvádí, že žalovaný se v předmětném správním řízení dopustil hned několika pochybení, z nichž každé dostačuje i samostatně ke zrušení napadeného rozhodnutí jako zcela nezákonného. V první řadě k rozhodovacímu důvodu pro zastavení řízení krajský soud uvádí, že samotné nedostavení se žadatele k pohovoru musí být ve správním spisu zcela jednoznačně a bezrozporně doloženo, a to slovy zákona úředním „záznamem“ o tom, že ve stanovený den a stanovenou dobu se řádně obeslaný žadatel nedostavil. Ve správním spisu tato písemnost založena není, takže žalovaný nesplnil jednu z podmínek vyžadovaných zákonem (§ 23 odst. 4 zákona o azylu), neboť není nijak doloženo, že žalobkyně se skutečně k pohovoru nedostavila.
28. V předmětné věci je dále zřejmé, že žalobkyni skutečně byla doručena výzva k předvolání k pohovoru, a to jí uvedenou adresu pobytu mimo příjímací středisko, který měla žalobkyně nahlášený ode dne 7. 5. 2018. Krajský soud se zabýval pečlivě podmínkami doručení tohoto předvolání a zjistil, že podle obálky s vrácenou písemností (výzva k pohovoru) založené ve spisu šlo o doručení tzv. fikcí, přičemž tato fikce doručení nastala uplynutím úložní doby v délce deseti dnů od uložení (24. 9. 2018) ke dni 4. 10. 2018, kterýžto den připadl na čtvrtek.
29. Pohovor o udělení mezinárodní ochrany se měl ve smyslu uvedené výzvy konat dne 8. 10. 2018, což byl den připadající na pondělí. Z uvedeného tedy zcela jednoznačně plyne, že mezi datem doručení předvolání k pohovoru (pátek 20. 4. 2018) a datem jeho plánovaného konání nebyla dodržena lhůta nejméně dvou pracovních dnů ve smyslu ustanovení § 23 odst. 4 zákona o azylu, neboť žalobkyně měla k dispozici k přípravě pouze jeden pracovní den, a to pátek 5. 10. 2018. Den doručení výzvy k předvolání k pohovoru a den, kdy se měl konat pohovor, již není možné počítat do této zákonné lhůty.
30. Krajský soud tedy uzavírá, že žalovaný zcela jednoznačně porušil procesní práva žalobkyně, přičemž navíc neprovedl všechny procesní úkony vyžadované zákonem v uvedené situaci. Jeho rozhodnutí tak nemá ani dostatečnou oporu ve správním spisu. Tyto vady měly vliv na zákonnost rozhodnutí, jímž bylo řízení skončeno, neboť pro rozhodnutí o zastavení řízení nebyly za této procesní situace dány podmínky (§ 76 odst. 1 písm. b), c) s.ř.s.).
31. Obiter dictum krajský soud upozorňuje, že z geneze řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně vyplývá, že žalobkyně již jeden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 12. 4. 2018 absolvovala a následně se pak dostavila k převzetí napadeného rozhodnutí (předvolání jí bylo zasláno opět na adresu hlášeného pobytu). Nelze tudíž usuzovat, že by byla zcela nekontaktní a neposkytovala žalovanému řádně součinnost.
32. Pokud chtěl žalovaný řešit se žalobkyní skutečnost, že se zřejmě fyzicky v inkriminované době doručování předvolání k pohovoru nezdržovala na jí uvedené adrese hlášeného pobytu a pouze si tam přebírá poštu, slouží k tomu jiné instituty zákona o azylu, nikoliv však aplikované ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu. Za této situace bylo na místě, aby žalovaný dal žalobkyni možnost osvětlit, proč se

k pohovoru nedostavila, a nikoliv ihned zastavit řízení, a to ještě při nedodržení zákonných pravidel pro tento procesní postup.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

33. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud shledal, že napadené rozhodnutí trpí vadou ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b), c) s.ř.s., a proto je zrušil a vrátil věc k dalšímu řízení žalovanému. V něm bude povinností žalovaného nově předvolat žalobkyně k pohovoru k její žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
34. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., a to podle skutečností zřejmých ze spisu. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně vynaložila náklady na právní zastoupení, které lze považovat za účelné. Proto krajský soud přiznal náhradu nákladů za poskytnutí právních služeb advokátem v rozsahu dvou úkonů právní služby podle příslušných ustanovení vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) spočívajících v převzetí právního zastoupení a přípravě věci a sepsu žaloby v sazbě 3100 Kč za jeden úkon právní služby. Dále krajský soud přiznal ke každému úkonu náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon. Jelikož zástupce žalobkyně soudu doložil, že je plátcem DPH, krajský soud zvýšil odměnu o částku připadající na tuto daň. Žalovaný je povinen uhradit na náhradě nákladů řízení celkem částku 8228 Kč, a to k rukám zástupce žalobkyně za podmínek uvedených ve výroku II. tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 27. ledna 2020

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.